

Aleg. 25.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia gmin Koziniec, Ponikiew, i Kaczyna z okręgu sądu powiatowego w Andrychowie a przydzielenia ich do okręgu miejsko delegowanego sądu w Wadowicach.

Wysoki Sejmie!

Gminy Koziniec, Ponikiew i Kaczyna z ludnością razem 1954 mieszkańców stanowią odrębne gminy polityczno-administracyjne, należące do c. k. Starostwa w Wadowicach a jedną gminę katastralną, objętą jedną księgą gruntową.

Położenie geograficzne tych gmin w stosunku do Andrychowa, siedziby sądu powiatowego, do którego należą, wskutek oddalenia górami i braku bezpośrednich środków komunikacyjnych jest bardzo niekorzystne. Obecnie bowiem mieszkańcy tych gmin, chcąc się dostać do Andrychowa, muszą przechodzić ścieżkami lub drożynami leśnymi przez góry prowadzącymi i to tylko przez kilka miesięcy w porze letniej i w czasie pogody, a w czasie zaś niepogody i porze zimowej, gdy ścieżki w górach są nie do przebycia, nie mają innej komunikacji do Andrychowa tylko drogą powiatową, prowadzącą ze Suchy do Wadowic a stąd gościńcem rządowym (11-cie kilometrów) do Andrychowa, czyli muszą przebywać przestrzeń od 18 do 20,5 kilometrów, podczas gdy odległość gminy Kaczyna z pomiędzy wymienionych trzech gmin najdalej od Wadowic położonej tylko 9,5 kilometrów od tejże miejscowości wynosi. Te niekorzystne stosunki terytoryalne muszą bezsprzecznie, pomijawszy już niedogodności, jakie dla mieszkańców tych gmin z utrudnionej komunikacji z Andrychowem wynikają, na materyalne interesa tych mieszkańców szkodliwie oddziaływać, gdyż każde jawienie się w sądzie powiatowym w Andrychowie jest połączone ze znaczną stratą czasu i kosztem, a nadto utrudnia to mieszkańcom tychże gmin korzystanie z wymiaru sprawiedliwości. Wedle zdania c. k. Sądu obwodowego w Wadowicach ludność tych gmin mimo rzeczywiście znacznego obrotu gruntowego i handlowego i wywiązujących się stąd spraw spornych unika poszukiwania swych praw w drodze sądowej a dowód tego może stanowić mała ilość spraw cywilnych i karnych wnoszonych do Sądu obwodowego w Andrychowie. Gminy te wszystkimi swemi interesami ciężą ku Wadowicom, które są siedzibą Starostwa, Rady powiatowej, gimnazjum, Sądu obwodowego, Urzędu podatkowego i t. d., gdzie więc każdy przybywający z tych gmin w krótkim czasie i dobrą drogą może załatwić nie tylko sprawy w urzędach, lecz zarazem i interesa swe handlowe oraz warunki domowe, znajdując na licznych targach i jarmarkach, które tu się odbywają, korzystne warunki zbytu dla swych ziemiopłodów i wyrobów przemysłu domowego, podczas gdy Andrychów z powodu swego geograficznego położenia zupełnie po za sfery interesów mieszkańców tych gmin leży.

Wszystkie też władze, jak Starostwo, Wydział powiatowy, Sądy wszystkich instancji oświadczyły się za wyłączeniem tych gmin z okręgu sądu powiatowego w Andrychowie a przydzieleniem ich do okręgu miejsko delegowanego sądu w Wadowicach o co gminy te poczyniły usilne starania u władz rządowych. Temu wyłączeniu sprzeciwia się tylko gmina miasta Andrychowa motywując swoje sprzeciwienie się ubytkiem w dochodach, na jakie tak gmina sama, jakoteż i jej mieszkańcy z powodu wydzielenia w ciągu ostatnich kilku lat z okręgu Sądu powiatowego w Andrychowie 10 najbogatszych i najludniejszych gmin są narażone. W tym względzie gmina Andrychowa wniosła nawet na dniu 13 maja 1893 petycję do Wysokiego Sejmu, która jako niezalatwiona przekazaną została uchwałą z 20 maja 1893 Wydziałowi krajowemu.

W petycyi tej żąda gmina Andrychów, ażeby na wypadek nieuwzględnienia jej prośby przydzielono do sądu powiatowego w Andrychowie, jako odszkodowanie za odpadłe gminy inne gminy, mianowicie. Bulowice, Witkowice i Czamiec z okręgu sądu powiatowego w Kętach, dalej gminy Gierałtowiec i Przybradz z okręgu sądu powiatowego w Zatorze oraz sąsiedniej gminy Kocierz górny i dolny z okręgu sądu powiatowego w Ślemieniu. Z dochodzenia przeprowadzonego przez c. k. Sąd obwodowy w Wadowicach okazało się jednak, że każdej z tych gmin byłoby po takim wyłączeniu dalej do Andrychowa jak w dzisiejszym składzie a nawet ze względów terytoryalnych i komunikacyjnych nie dałoby się to przeprowadzić, a nadto stoją temu na przeszkodzie względy techniczne i sądowno-administracyjne, z powodu czego tak sąd obwodowy w Wadowicach, jakoteż Wyższy Sąd krajowy w Krakowie stanowczo się sprzeciwiają żądaniu gminy Andrychowa w tym kierunku.

Zaś co do samego protestu gminy Andrychowa oświadcza c. k. Sąd powiatowy w Wadowicach, iż protestowi temu pominąwszy już, że takowy nie tak w interesie publicznym gminy miasta Andrychowa, jak raczej w obronie partykularnych interesów pojedynczych członków tej gminy podniesiony zostaje, nie można przyznać tego znaczenia, iżby w obec niego ustępować miały względy państwowo-administracyjne, tudzież względy na materialne interesa i dogodność innych mieszkańców kraju pod względem ekonomicznym obecnym stanem więcej upośledzonych.

Podzielając w zupełności to zapatrywanie Wydział krajowy w zalatwieniu udzielonych mu przez c. k. wyższy Sąd krajowy w Krakowie odezwą z 17 czerwca 1893 L. 4305 pr. petycyi tych gmin wniesionych do c. k. władz rządowych wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem w myśl § 2. ustawy z 11 czerwca 1868 r. Nr. 59 Dz. p. p. oświadcza c. k. Rządowi opinię za uwzględnieniem petycyj gmin Ponikiew, Koziniec i Kaczyna o wyłączenie ich z okręgu c. k. sądu powiatowego w Andrychowie a przydzielenie do okręgu miejsko-delegowanego sądu w Wadowicach a za odmownem zalatwieniem prośby gminy miasta Andrychowa.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem krakowskiem.

We Lwowie dnia 4 sierpnia 1893.

Sanguszko w. r.
Marszałek krajowy.

Sprawozdawca
Dr. Damian Sawczak w. r.
Członek Wydziału krajowego.